

Sygn. akt *XVI GC 835/16*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Jan Wawrowski</i>
Protokolant –	stażysta Daniel Drukalski

po rozpoznaniu 6 lutego 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **G. C.**

przeciwko (...) **Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.**

o stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylenie uchwały

1. uchyla uchwałę nr (...) Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. z 11 lipca 2016 r. w sprawie ustalenia, że zysk netto Spółki za rok 2015 w kwocie (...) złotych zostanie przeznaczony w całości na kapitał zapasowy;
2. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz G. C. kwotę 1 097,00 zł (tysiąc dziewięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 2 000,00 zł (dwa tysiące złotych) tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu.

SSO Jan Wawrowski

Sygn. akt: *XVI GC 835/16*

UZASADNIENIE

Powód G. C. wniósł 11 sierpnia 2016 roku przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. pozew o stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylenie Uchwały nr (...) Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. z 11 lipca 2016 roku w sprawie ustalenia, że zysk netto Spółki za rok 2015, w kwocie (...) zł, zostanie przeznaczony w całości na kapitał zapasowy oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, iż członkowie pozwanej spółki, w której został odwołany z funkcji członka zarządu, dokonują ukrytego podziału zysku, wykluczając jednocześnie powoda jako współnika od legalnego i zgodnego z postanowieniami umowy spółki podziału. Zdaniem powoda, działania pozostałych członków zarządu zmierzają jedynie do pozbawienia powoda należnej mu dywidendy. Ponadto, podjęta 11 lipca 2016 roku uchwała Zwyczajnego

Zgromadzenia Wspólników pozwanej spółki była sprzeczna z przepisami k.s.h., umową spółki, dobrymi obyczajami i zmierzała do pokrzywdzenia powoda, jako wspólnika.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu, pozwany podniósł, iż nie można zgodzić się, iż zaskarżona uchwała jest sprzeczna z ustawą, umową spółki albo dobrymi obyczajami i godzi w interes pozwanej lub ma na celu pokrzywdzenie powoda. Wspólnicy zdecydowali o wyłączeniu zysku z podziału i o przeznaczeniu go na kapitał zapasowy, wyłącznie w celu wzmocnienia sytuacji majątkowej spółki oraz przeznaczenia zysku na sfinansowanie planowanych inwestycji, o których powód miał wiedzę. Natomiast potrzeba wypłaty wyższego wynagrodzenia powstała z uwagi na fakt, iż w pierwszych latach funkcjonowania spółki, wspólnicy mieli na celu wzmocnianie jej kondycji finansowej, a ówczesne wynagrodzenie nie odzwierciedlało nakładu pracy, ani zakresu odpowiedzialności osób zarządzających spółką. Ponadto, w ocenie wspólników powstała konieczność rozróżnienia wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu a wynagrodzeniem wspólników wynikającym z praw udziałowych, tj. dywidendy, z uwagi na fakt, iż nie wszyscy wspólnicy wykonywali pracę na rzecz spółki.

(odpowiedź na pozew wraz z uzasadnieniem k. 142 – 162)

W toku dalszego postępowania, strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 24 października 2008 r. jedyny wspólnik M. R. podpisał akt założycielski (...) Sp. z o.o., w którym w § 4 pkt B postanowiono, że zarząd spółki składa się z jednej albo kilku osób fizycznych i jest powoływany na dwuletnią kadencję. Ponadto, w § 6 pkt 1 ustalono, iż wspólnik miał prawo do udziału w kwotach przeznaczonych do podziału uchwała zwyczajnego zgromadzenia wspólników, a mianowicie w zysku wynikającym z rocznego sprawozdania finansowego za ostatni rok, oraz w sumach przekazanych z zysku pozwanej spółki w poprzednich latach na kapitał zapasowy, o ile nie są one konieczne do pokrycia strat spółki stosowanie do przepisów prawa (dywidendy). Wysokość dywidendy obliczało się w stosunku do udziałów wspólnika. W pkt 5 natomiast wskazano, iż Zgromadzenie Wspólników mogło przeznaczyć zysk w całości albo w części na fundusze o określonym w uchwale przeznaczeniu. Z zastrzeżeniem przepisów prawa, zgromadzenie Wspólników mogło znosić utworzone przez siebie fundusze albo zmieniać ich przeznaczenie.

(okoliczność bezsporna; akt założycielski spółki k. 33 – 46)

Powoda G. C. łączył z ww. pozwaną spółką (...) Sp. z o.o. w W. od 02 stycznia 2009 roku stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Powód pełnił w pozwanej spółce funkcję Dyrektora Operacyjnego za wynagrodzeniem w wysokości (...) zł brutto. Następnie, aneksem z 01 sierpnia 2009 roku strony dokonały zmiany ww. umowy w zakresie wynagrodzenia na kwotę (...) zł brutto.

(okoliczność bezsporna; umowa o pracę k. 31; aneks do umowy o pracę k. 32)

Ponadto, powód był również odpowiedzialny za rozwój działu morskiego, a także pełnił funkcję członka pięciosobowego zarządu pozwanej spółki. Pozostali członkowie, podobnie jak G. C., również byli zatrudnieni na podstawie stosunku pracy z takim samym wynagrodzeniem.

(okoliczność bezsporna; przesłuchanie stron: k. 327- 331)

Dnia 15 października 2014 r. w siedzibie spółki odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., na którym Uchwałą nr (...) odwołano z dniem 15 października 2014 r. G. C. z funkcji członka zarządu spółki. Za uchwałą oddano 800 głosów, przeciwko 200 głosów. Uchwałę podjęto większością 80% głosów. Po odczytaniu wyników głosowania G. C. złożył sprzeciw.

(okoliczność bezsporna; protokół k. 47 – 49)

Następnie, dnia 30 października 2014 roku pozwana spółka rozwiązała umowę o pracę z powodem z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia. Przyczyną rozwiązania była likwidacja stanowiska powoda.

(rozwiązanie umowy o pracę k. 203)

Po rozwiązaniu stosunku pracy z powodem, wspólnicy postanowili o przyznaniu sobie wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członków zarządu w wysokości miesięcznej pensji (...) zł.

(okoliczność bezsporna; przesłuchanie stron k. k. 327- 331)

W związku z planowanym rozwojem, pozwana spółka zwróciła się 20 czerwca 2016 roku z wnioskiem do wspólników o przeznaczenie zysku wypracowanego przez spółkę w 2015 roku na kapitał zapasowy, wskazując planowaną inwestycję na sumę (...) zł.

(wniosek do wspólników k. 50)

Dnia 11 lipca 2016 roku na Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników pozwanej spółki (...) Sp. z o.o. w W. podjęto Uchwałę nr (...), zgodnie z którą zysk netto spółki za rok 2015, w kwocie (...) zł miał zostać przeznaczony w całości na kapitał zapasowy. Wobec powyższej uchwały, powód wniósł sprzeciw.

(protokół z posiedzenia Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników k. 17 – 23)

Powyższy stan faktyczny był pomiędzy stronami praktycznie bezsporny. Sąd ustalił go na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, których autentyczności nie kwestionowały strony postępowania, a i Sąd nie znalazł podstaw aby odmówić im wiarygodności. Ponadto, Sąd oparł się również na dowodach osobowych z wyjaśnień złożonych przez strony powodową – G. C. (k. 327 – 328) oraz pozwaną – A. R. (k. 328 – 329) i J. B. (k. 330 – 331). Wyjaśnienia złożone przez strony były ze sobą spójne i znajdowały odzwierciedlenie w zebranym materiale dowodowym. Okoliczności, wskazane przez strony, które wzajemnie się wykluczały, tj. fakt znacznego rozwoju powoda na dział morki, czy zasadność wyższego wynagrodzenia wspólników, pozostawał bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo należało uznać za uzasadnione.

Powód wniósł o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. w W., podjętej w dniu 11 lipca 2016 roku, ewentualnie o uchylenie powyższej Uchwały.

W świetle art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. dopuszczalne jest żądanie sformułowane w sposób ewentualny, przy czym sąd orzeka o żądaniu ewentualnym tylko wtedy, gdy oddali żądanie zgłoszone na pierwszym miejscu, jeśli natomiast uwzględni żądanie postawione w pierwszej kolejności, to o żądaniu ewentualnym nie orzeka w ogóle.

W pierwszej kolejności należy rozważyć zasadność żądania zgłoszonego na pierwszym miejscu – tj. żądania o stwierdzenie nieważności uchwały.

Powództwo to zostało wniesione w terminie określonym przez art. 252 § 3 k.s.h., zgodnie z którym prawo do wniesienia powództwa wygasa z upływem sześciu miesięcy od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, jednakże nie później niż z upływem trzech lat od dnia powzięcia uchwały. Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników odbyło się 11 lipca 2016 roku, pozew został złożony 11 sierpnia 2016 roku, a więc z zachowaniem terminu z art. 252 § 3 k.s.h.

Legitymację w sprawie o uchylenie uchwały wspólników reguluje art. 252 § 1 w związku z art. 250 k.s.h. Powód wywodził swoją legitymację do zaskarżenia uchwał z art. 250 pkt 2 k.s.h., który stanowi iż prawo do wytoczenia

powództwa o uchylenie uchwały wspólników przysługuje wspólnikowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu. Warunek ten został spełniony.

Zgodnie z art. 252 § 1 k.s.h. można żądać stwierdzenia nieważności uchwały wspólników sprzecznej z ustawą. Powód opierał swoje stanowisko w przedmiocie nieważności Uchwały na naruszeniu art. 20 k.s.h. oraz § 9 umowy spółki, a także na art. 191 § 1 i § 3, art. 192 i art. 193 § 1 k.s.h.

Żaden z tych przepisów nie został naruszony przez podjęcie zaskarżonej uchwały. Powołane przepisy określają podział zysku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, z uwzględnieniem praw wspólników do dywidendy oraz udziału w zysku. Zysk, który wynika ze sprawozdania finansowego spółki, może ale nie musi być przeznaczany przez wspólników do podziału. Do podjęcia uchwały o wyłączeniu zysku od podziału nie jest wymagane odpowiednie upoważnienie w umowie spółki (wyr. SN z 29.10.2008 r., IV CSK 242/08, Legalis). Jak wynika z twierdzeń zawartych w odpowiedzi na pozew oraz zeznań złożonych przez A. R. oraz J. B., wynika, że pozwana spółka w celu rozwoju podejmowała plany inwestycyjne, co łączyło się z przeznaczeniem zysku za rok 2015 na kapitał zapasowy spółki. Tym samym zysk w wysokości (...) zł nie podlegał podziałowi pomiędzy wspólników, w tym także powoda, z tytułu dywidendy. W tych okolicznościach nie ma żadnych podstaw aby przyjąć, że zaskarżone uchwały są sprzeczne z ustawą, a w szczególności z przepisami powołanymi przez powoda.

W tym stanie rzeczy powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały nie podlegało uwzględnieniu.

Żądanie zgłoszone jako ewentualne dotyczy uchylenia wymienionej wyżej uchwały.

Podstawą prawną powództwa jest art. 249 k.s.h., zgodnie z którym uchwała wspólników sprzeczna z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godząca w interesy spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie wspólnika może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały.

Niniejsze powództwo spełnia określony w kodeksie spółek handlowych wymóg odnoszący się do zachowania terminów zaskarżenia uchwał. Zgodnie z art. 251 k.s.h. powództwo o uchylenie uchwały wspólników należy wnieść w terminie miesiąca od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie sześciu miesięcy od dnia powzięcia uchwały.

Uchwała została podjęta w dniu 11 lipca roku, pozew został złożony w dniu 11 sierpnia 2016 roku, zachowany więc został termin z art. 251 k.s.h.

Legitymację w sprawie o uchylenie Uchwały powód posiada zgodnie z cytowanym wyżej art. 250 pkt 2 k.s.h.

Na gruncie art. 249 k.s.h. przyjmuje się, że powództwo oparte o sprzeczność uchwały z dobrymi obyczajami wymaga jednoczesnego godzenia w interes spółki lub skierowania uchwały na pokrzywdzenie wspólnika. Oznacza to, że powód powinien w niniejszym procesie wykazać, że uchwała jest sprzeczna z umową spółki, bądź wykazać, że jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i jednocześnie godzi w interes spółki, albo też że uchwała jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i jednocześnie ma na celu pokrzywdzenie wspólnika.

Powód wykazał, iż powzięta Uchwała nr (...) jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i ma na celu pokrzywdzenie powoda, jako wspólnika. W tym celu powód wskazał na § 9 ust. 1 aktu założycielskiego pozwanej spółki, jednocześnie podnosząc, iż pozwany złamał zasady lojalności względem powoda, jako powoda.

Zdaniem Sądu, z dowodów przeprowadzonych w sprawie wynika, że pozwany czynił kroki zmierzające do zmniejszenia wpływów powoda na losy (...). Mimo, że powód nie był wspólnikiem większościowym, to jego wpływ na sprawy spółki, przede wszystkim jej powstanie i rozwój na rynku spedycyjnym, a także rozwój działu morskiego, były znaczne. Ponadto, w ocenie Sądu sytuacja finansowa pozwanej spółki była bardzo dobra. Świadczą o tym również podwyżki wynagrodzeń dla wspólników pozwanej spółki. Podnoszony przez A. R. oraz J. B. na tę okoliczność argument, iż podwyżki miały na celu wywołać większą motywację do pracy, a także rekompensatę wspólnikom zaniżone wynagrodzenie w poprzednich latach z uwagi na rozwój spółki, należało uznać za zasadny i zrozumiały, niemniej

wspólnicy dokonali podwyżki miesiąc po rozwiązaniu stosunku pracy z powodem, co prowadziło do pozbawienia go zysków z tytułu udziału w spółce. Powyższe okoliczności, a także stanowisko Sądu Najwyższego, które tut. Sąd popiera w całej rozciągłości, pozwala przyjąć, że jeżeli spółka w zasadzie nie wypłaca dywidendy mimo tego, że jest w dobrej kondycji finansowej, a z zysku spółki korzystają większościowi akcjonariusze, będący jednocześnie członkami zarządu spółki lub jej pracownikami, to uchwała o nieprzeznaczeniu rocznego zysku do podziału między wspólników może zostać uchylona na podstawie art. 422 § 1 k.s.h. jako mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza (Sąd Najwyższy wyroku z 21 maja 2010 r., II CSK 564/09).

Ponadto, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 marca 2009 r., sygn. akt II CSK 522/08 uchwała zgromadzenia wspólników przeznaczająca cały zysk roczny na kapitał zakładowy może być kwalifikowana jako krzywdząca wspólnika w relacji do spółki, jeśli powoduje długotrwałe wyłączenie zysku z podziału, kiedy kapitał zapasowy i kapitał rezerwowy są już bardzo znaczne, a brak oznak dekonjunktury w branży, który usprawiedliwiłby dalsze kumulowanie środków w spółce, przyjęcie takiej polityki rozwojowej, której następstwem jest stałe przeznaczanie zysku na cele rozwojowe albo przeinwestowanie. Z kolei w wyroku z 15 marca 2002 roku, sygn. akt: II CKN 677/00, Sąd Najwyższy stwierdził, że polski ustawodawca stworzył możliwość ochrony wspólnika przed pokrzywdzeniem związanym z podjęciem uchwały, której treść nie narusza przepisów prawa ani postanowień umowy spółki. Natomiast odwołanie się przez ustawodawcę do zwrotu niedookreślonego ("pokrzywdzenie") oznacza, że ocena, czy interesy wspólnika zostały naruszone lub zagrożone w związku z podjętą uchwałą, musi być dokonywane z uwzględnieniem okoliczności wstępujących w sprawie (Sąd Najwyższy).

Pozwany rzeczywiście ma plany inwestycyjne, wpływające na rozwój spółki, jednak dopuszczał się sprzeczności w swoich działaniach, bowiem z jednej strony blokował wypłatę powodowi dywidendy, a z drugiej strony wypłacał pomiędzy pozostałych wspólników premię oraz podwyżki. Tym samym, w ocenie Sądu faktyczne działania wspólników (...) nie znajdują oparcia w poczynionych założeniach inwestycyjnych. Powód nie miał realnego wpływu na wynik zaskarżonej uchwały, która sprowadzała się tym samym do wyłączenia powoda z jakiegokolwiek zysku.

W tej sytuacji, zdaniem Sądu, całokształt działań wspólników pozwanego, tj. rozwiązanie stosunku pracy z powodem, wykluczenie go z zarządu, utrudnianie sprzedaży swoich udziałów po wyższej cenie, a przede wszystkim przeniesienie całego zysku netto za rok 2015 na kapitał zapasowy, wskazuje na zamiar pozbawienia powoda zysków w spółce, a co za tym idzie pokrzywdzenie powoda, jako wspólnika.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 249 k.s.h., Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 99 k.p.c. w związku z art. 98 k.p.c., obciążając kosztami pozwanego, gdyż powód wygrał sprawę w całości. Na koszty poniesione przez powoda składały się: opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w wysokości 1.080,00 zł, ustalone zgodnie z § 8 pkt 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 507, ze zm.).

Oprócz powyższego, z uwagi na nieuiszczenie opłaty od pozwu, na podstawie art. 102 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, należało pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 2.000,00 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu, o czym orzeczono w punkcie 3 sentencji wyroku.

SSO Jan Wawrowski

ZARZĄDZENIE

(...)

2017-03-13 SSO Jan Wawrowski